

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

Eiusdem Petri Damiani Sermo de S. Benedicto Abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

SERMO BEATI PETRI DAMIANI S. R. E.
CARDINALIS ET EPISCOPI OSTIENSIS, DE
*sancto Benedicto Abbate, qui habetur octavo To-
mo Aloysij.*

21. Martii.
Matth. 19.

2 lib. Dia-
logorum.

DIXIT Simon Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia. In huius patris nostri præcipua solennitate totis esset viribus incumbendum, nisi nobilis lingua Gregorij. totum eius itinerariū sermone magifico collegisset. In enim actus eius & vitam vndantis eloquij claritate depinxit, vt & stylus sententiarum maiestate scintillet, & sententiæ stylo reluceant clariori. Ex abundantia igitur est, post vocem tanti viri aliquid addere, in cuius comparatione nos non solum ineloquentes, sed & mutos esse non ignoramus. Hoc tamen solum dixisse sufficiat, quia solus iste militarem manum excelso principi cæteris abundantius præsentabit, & monachorum turmis, Angelorum more viuentibus, calorum adimplebit palatia. Quam igitur refulgens & splendidus miles adstabit Imperatorio tribunali, plenus infinitis virtutibus, agminibus innumeris comitatus, consiliarius Regis, iudicis amicus, vnicus hostis hostis antiqui?

Matth. 19.

De eo planè, eumque sequentibus dixit Simō Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia. Amica prorsus confabulatio Simonis ad Iesum, & sermo omnino oratorio flore venustior: dignusque Simon, quicum Saluatore plenius proloquatur. Simon namque obediens, Iesus Saluator. Loquitur ergo obedientia cum salute, quia solis obedientibus æterna salus hæreditario iure debetur, si tamen ibi sit Petrus, id est, si obedientia non vacillet, aut titubet, sed fundata sit supra firmam petram. Et quid ait? Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Solenne verbum, magna promissio, opus sanctū dignum benedictione, relinquere omnia & sequi Christū, Hæc sunt verba voluntaria persuasoria paupertatis quæ monasteria genuerunt, quæ claustra monachis, anachoretis syluas copiosius replerunt. Hæc enim sunt, de quibus psallit Ecclesia: Propter verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras perceptura requiem pro labore, pro paupertate diuitias, pro tribulatione mercedem. Magnum reuera est relinquere omnia, sed maius Christum sequi, cum multos omnia reliquisse, nec Christum secutos fuisse legamus. Hoc opus, hic labor est, hic salutis humanæ summa consistit: nec Christum possumus sequi, nisi omnia relinquamus, quia exultat vt gigas ad currendam viam, & oneratus eum sequi non potest. Nemo cum sarcinis enatat, ait ille disciplinæ secularis orator, quem linguæ nobilitas & profunditas sensus paupertatis amicum constituit. Merito relinquit omnia qui sequitur eum, qui est super omnia: quoniã sufficientia nostra ex eo est, & erit Deus omnia in omnibus.

Solis obedi-
entibus æter-
na salus de-
betur.

Psal. 16.

Maius est
sequi Chri-
stum, quã
omnia re-
linquere.

Ecce, inquit, nos reliquimus omnia non solum facultates mundi, sed & animi quoque cupiditates: neque enim reliquit omnia, qui retinuit vel seipsum: immo verò nihil prodest, sine seipso cætera reliquisse, quandoquidem nullum aliud onus est grauius homini, quam homo ipse. Quis enim tyrannus crudelior, quæ se uior potestas homini, quam hominis ipsius voluntas? Nunquam sub ea requiescere, nunquam sedere licet: & quo amplius te ad obediendum tibi nouerit fatigari, eo magis vrget, instigat, & onerat, pietatis immemor, misericordiam nesciens. Hoc enim proprium voluntas propria habet, vt quo obediens obedientior fuerit tibi, eo amplius eum crudelioribus vinculis internectat. Sola diligitur, cum sola digna sit odio, principium iniquitatis mortis infusio, destructio magna virtutum. Venite ergo qui laboratis & onerati estis, ad onerum leuatorem & ei uoce & opere respondere: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Attende quia olim, priusquam Verbum caro fieret, & habitaret in nobis, sequebantur patres antiqui temporis Deum, soli spiritui solo spiritu adherentes. Nunc uero sequendus etiam corpore est, ad eò, vt cum prædicti patres terrenis legantur abundasse diuitijs, de cætero nisi quis renunciauerit omnibus quæ possidet, non possit esse discipulus eius, qui cum diues esset, pro nobis factus est pauper. Relinquenda igitur

Propria uo-
luntas quã
fit homini
nocua.

Matth. 11.

Iohan. 1.

Luc. 14.

SURIUS

q. bar.
nober.
RVIII
5

igitur sunt possessiones & propriae voluntates, si volumus illum sequi, qui non habuit ubi caput suum reclinaret, & qui non venit facere voluntatem suam, sed eius qui misit illum.

Sequitur: Quid ergo erit nobis? Iam omnia reliquit Petrus, iam non solum sequitur, sed & diu securus est, & nunc primum interrogat, quidnam sit accepturus. Quid est Petre? Nonne obedientiam promisisti in auris auditione, non in pacti conuentione? Sed audite iam quid loquatur Dominus Deus, & attendite spem, in qua mundo fluctuante, sperare debemus. Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, & secuti estis me, in regeneratione, cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & vos iudicantes. Infinita prorsus dulcedo miserationum Domini circa pauperes suos: nec illos relinquit in morte, pro quibus morti se ipsum exposuit & tormentis. Vos, inquit, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & vos iudicantes. Quid est hoc aliud dicere, nisi consequemini, quem sequimini, si tamen persequimini, sicut scriptum est: Inquire pacem & persequere eam. Sic ergo currite, ut comprehendatis, nec prius sedere velitis, quam sedentem apprehendatis, & mereamini confedere. Exultauit ut gigas ad currendam viam, toto utique tempore, quo in terris visus est, & cum hominibus conuersatus: nec refedit, donec ad eum perueniret, quem ipse constituit laboris & tristitiae finem: Tristis est, inquit, anima mea usque ad mortem. Ergo cum sederit filius hominis in sede maiestatis, qui prius stetit in ignominiosissimo supplicio Crucis, interrogatus contumelijs, pariter & tormento, sedebitis & vos iudicantes, a quibus nunc iudicium incipit, qui minime datis requiem vobis ipsis: sicut & ille non iudicare, sed iudicari, nec ministrari venit, sed ministrare. Illic verè sedebunt sedes in iudicio: filius enim Dei, Saluator, indiuisibili naturarum vnitatem, secundum quod Deus est, sedet a dextris Dei: secundum quod homo, assistit nunc vultui Dei pro nobis: nec erit ei scissio triumphalis, donec sit Deus omnia in omnibus, id est, corpus capiti tanta pace iungatur, ut simus ei similes, etsi non pares. Adhuc enim negatur a Iudaeis, a gentibus subannatur, laceratur ab haereticis, a falsis Christianis grauiter impugnatur, & tu eum putas residere quietum, nec attendere superbiorum oculos, malignantium impetus, repugnantium voluntates? Sed in regeneratione sedebit cum sedentibus, cum nos in sincerissimum nitorem in vtraque substantia repurgabimur, & ipse, deuictis inimicis, cum amicis intrabit in gloriam. Angelos hominibus vnitatem sempiterna ceniens, & damna beatae refarciens ciuitatis. Hoc autem totum erit in regeneratione. Beata ista regeneratio, quae terram renouabit & caelum, terrigenas caliculis foderabit, & perpetuae pacis fontem indefessa profusione refundet.

Notandum autem, quod vna est generatio, & duae regenerationes. Et in generatione quidem, quam ex radice vitiosa contrahimus, corpus mortalitate, anima autem iniquitate repletur. In regeneratione verò baptismatis, ubi nos oportet nasci denuo, animae quidem purgatur iniquitas, sed corporis mortalitas non auferitur. Necessaria est ergo alia regeneratio, siue resurrectio, in qua reperientur etiam corpora, configurata corpori claritatis Christi, si tamen corda prius fuerint reformata ad mansuetudinem & humilitatem ipsius cordis Christi. Vnde & beatus, qui habet partem in resurrectione prima: pro eo utique, quoniam futurus est particeps & secunda. In hac ergo regeneratione cum sederit filius hominis, & cetera: Hoc est quod alio in loco scriptura loquens, pro confusione, inquit, duplici, & rubore, laudabunt partem suam. Duo enim habet paupertas sequentium Dominum, afflictionem scilicet, & vilitatem. Vnde Propheta: Vide, inquit, humilitatem meam, & laborem meum. Propterea igitur in terra sua duplicia possidebunt, ut pro vilitate sit honor iudicialis potestatis, pro afflictione refrigerium placidissima sessionis. Quando igitur sedebimus nos quorum modo nec corpus nec anima sedet, in quibus sedatum nihil, nihil quietum, nihil in eodem statu permanet? Quando liberabimur ab inquietudine mobilitatis huius? Corpus enim nostrum sedere non permittitur, cum illud impediatur & praesentis sensus doloris, & futurae mortis anxietas, quoniam passibile est & mortale. Sed & spiritus ipse nullam habet requiem, ob expectationem spei, & timoris sollicitudinem. Erit autem cum anima requiescet, in spe singulariter constituta, libera quidem a sollicitudine, sed

Luc. 9.
Iohan. 6.

Miseratio
Domini er
ga suos ele
ctos quata

Psal. 37.

Psal. 18.

Matth. 26.

Iohan. 8.

In quare
generatio
ne ei Chri
sto finis
fessura.

Vna est ge
neratio, &
duae rege
nerationes
Gen. 4.
Iohan. 5.

Apoc. 20.

Esaï. 61.

Psal. 24.

Corporis
humanitas
stabilitas.

Post mortē
carnis, ani-
ma libera
est ab omni
solicitu-
dine.

ne, sed non ab expectatione. Fiet autem hoc post mortem carnis, sed ante diem iudicii. In die autem illa, cum sederit filius hominis, perfectē & ex omni parte se debimus: quia nec corpus doloris sensu turbabitur, nec anxietate timore mortis, impassibilitatis & immortalitatis duplici stola glorificatum, liberique erimus, quod ad animam pertinet, ab expectatione & solitudine vniuersa, nihil minus habentes, nihil deinceps periculi metuentes, in perfectissima securitate, & securissima perfectione. Sedebitis, ait Dominus, ait Veritas. Solennis festio, grata quies, plena sufficientia. Filij hominum vsquequod graui corde, vt quid diligitis vanitatem & queritis mendacium? Gloriam enim, quæ ab inuicem est, queritis, vanam vtiq̄ue & mendacem, quoniam vani filij hominum, mendaces filij hominum & gloriam, quæ a solo Deo est, non vultis, gloriam sine dubio manentem & veram. Miseri & miserabiles, qui pro breui voluptate torrentem perditis voluptatis, & diuinam vobis interrumpitis misericordiam, vt nunquam satieminī ab vberibus consolationis eius.

Psal. 4.

Alia pauperū
Christi
merces.

Sed nē magnæ promissionis dulcedinem longanimis expectatio contorqueret, mentis nostræ mobilitatem sermone temperat dulciori. Nouit enim ipse figmentum nostrum, quoniam dilationis moras pusillanimitas nostra non sustinet, idcirco benignitate sua huic quoque obuiat cogitationi, & occurrit etiam ex hac parte, dicens: Et omnis qui reliquerit aut domum, aut matrem, aut fratrem, aut uxorem, aut agros, aut filios propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. Obstructum est certē os loquētium iniqua. Iamque confundantur omnes iniqua agentes superuacue. Habemus enim promissionem vitæ huius, quæ nunc est, pariter & futuræ, manifestumque est præsentis temporis esse centupli promissionem, ex eo nimirum, quod sequitur: Et vitam æternam possidebit. Sed nē quis obstinatis dissimulandi locus remaneat, vado ad Euangelium secundum Marcum, vbi apertē declaretur, temporis huius esse centupli promissionem. Ait enim Dominus: Nemo est, qui reliquerit patrem, aut matrem, aut filios, aut agros propter me, & propter Euangelium, qui non accipiat centies tantum, nunc in hoc tempore domos & fratres, & cætera quæ sequuntur. Et vt magis miremini, nec promissionem hanc, licet huius sit temporis, exhiberi de temporalibus æstimetis, additū est, cum persecutionibus. Quid enim in persecutione positi terrenæ substantiæ sancti martyres acceperunt, quando & ipsa quoque terra beatorum corporum data est in manus hominum impiorum? Quod ergo dicit centies tantum domos, aut fratres, & cætera, minimē secundum carnem intelligi posse vel ex eo manifestum est, quod centum matres accipit nemo. Iam verò si pro communitatione possessionum, & animorum affectione, quæ inter electos est, promissionem hanc volumus intelligere, aliquibus quidem, sed non omnibus poterit conuenire. Nonnullos enim sanctorum terrena hac & humana consolatione nouimus caruisse. In corde ergo, & in homine interiori centuplum istud queras necesse est, vt habeas nunc quidem fructum tuum in sanctificationem, finem verò vitam æternam.

Psal. 62.
& 24.

Mar. 10.

Locus scripturæ
purgatus
spirituali-
ter intelli-
gendus.

Qui ergo nondum centuplum acceperunt, seruentur corda sua, & vniuersa manuum suarum studia diligenter examinent: nec dubium quin inueniant angulum & diuersorium, quod Saluator non nouit. Sed vulpes foueas habent, & volucres cæli nidos. Magis autem perfectius relinquunt omnia, non querant quæ sua sunt, nihil sibi retineant, nihil alijs. Sunt enim plerique, qui licet propriam exaltationem, voluptatemque satis despiciant, propinquis tamen suis quodammodo retinent, quod debuerant reliquisse, incongrua solitudine, & religioni contraria, pro eis vtiq̄ue laborantes. Quanti enim monachorum dum parentibus suis plus iusto consulunt, suas animas perdiderunt? Ergo relinquunt omnia, solum sequuntur Christum, soli Christo placere contendunt, & beneplacito voluntatis eius perigli adherent solitudine: haud dubium quin experiantur ilico, quod relinquunt omnia, & sequentibus se Veritas pollicetur. Centuplum, inquit, accipiet, & vitam æternam possidebit. Illud enim in via accipitur ad solatium, illa verò ad beatitudinem in patria possidebitur in æternum. Sed quid est centuplum istud, nisi consolationes, visitationesque, & primitiæ spiritus, qui super mel dulcis est: nisi testimonium conscientiæ nostræ, nisi læta & iucundissima iustorum expectatio, nisi memoria abundantis suauitatis Dei, & magna verè multitudo dulcedinis eius,

SURIUS

q̄ber
uoluer
RVIII
5

Luc. 9.

Monachi
debet omnia
sua relin-
quere, nec
pro alijs
mū solici-
tari.
Matth. 19.

Qui ergo nondum centuplum acceperunt, seruentur corda sua, & vniuersa manuum suarum studia diligenter examinent: nec dubium quin inueniant angulum & diuersorium, quod Saluator non nouit. Sed vulpes foueas habent, & volucres cæli nidos. Magis autem perfectius relinquunt omnia, non querant quæ sua sunt, nihil sibi retineant, nihil alijs. Sunt enim plerique, qui licet propriam exaltationem, voluptatemque satis despiciant, propinquis tamen suis quodammodo retinent, quod debuerant reliquisse, incongrua solitudine, & religioni contraria, pro eis vtiq̄ue laborantes. Quanti enim monachorum dum parentibus suis plus iusto consulunt, suas animas perdiderunt? Ergo relinquunt omnia, solum sequuntur Christum, soli Christo placere contendunt, & beneplacito voluntatis eius perigli adherent solitudine: haud dubium quin experiantur ilico, quod relinquunt omnia, & sequentibus se Veritas pollicetur. Centuplum, inquit, accipiet, & vitam æternam possidebit. Illud enim in via accipitur ad solatium, illa verò ad beatitudinem in patria possidebitur in æternum. Sed quid est centuplum istud, nisi consolationes, visitationesque, & primitiæ spiritus, qui super mel dulcis est: nisi testimonium conscientiæ nostræ, nisi læta & iucundissima iustorum expectatio, nisi memoria abundantis suauitatis Dei, & magna verè multitudo dulcedinis eius,

ius, quā nec expertis necesse est dicere, nec inexpertis vllis verbis exprimere quif. quam potest? Non pater, non mater, non domus, non ager, non cibus, aut vestis, non denique terrenum aliquid aut corporale: sed planē his omnibus delectabili. us, super hæc omnia dulcius atque iucundius est. Cui verò sic specialiter totus Eu. angelicæ lectionis excursus assignari potest, quemadmodum patri & magistro no. stro beato Benedicto?

Hic a pueritia mundum cum flore reliquit, & currentem Christum cursu rapi. distimo secutus est: nec destitit, donè consequeretur. Quis inter iudicantes subli. mius iudicabit? Quis ita centuplum in hac vita percepit? Quis vitam æternam glo. riosius possidebit? Eius igitur intercessione suæ gratiæ largitatem ad præsentis vi. tæ consolationem, & æternæ possessionem, nobis administrare dignetur, qui venit vt vitam habeamus, & vt abundantius habeamus, Iesus Christus Dominus noster, qui est benedictus in secula, Amen.

S. Benedi. ctus a pue. ro est Chri. stum secu. tus.

BEATI PETRI DAMIANI EPISCOPI OSTIENSIS SERMO IN COENA DOMINI, VT HABETUR OCTAUIO TOMO ALOJII.

betur octaui Tomo Aloj. ij.

HODIE, fratres charissimi, dum cenæ Dominicæ solennia 24. Martij celebramus, plurima virtutum caelestium sacramenta recolimus. Hodie nanque Saluator noster, qui caput est Angelorum, dum suis discipulis vestigia terret, veræ nobis humilitatis exemplum manifestè proposuit: vt quod impendit Dominus famulis, serui non dedignentur exhibere cō. feruis: & puluis non deneget pulueri, quod sibi congruere tantæ visum est maiestati. Vbi cum Petrus obsequiū susceperat tantum Præceptoris abnueret, & ille minas repulsiōnis,

Iohan. 13.

instigatus permittit, intentaret, tremefactus tandem, & insistentis imperio pro. tinus acquiescens, ait: Domine, non tantum pedes meos, sed & manus, & caput. In quibus vtiquè verbis beatus Apostolus opera nostra, simul & cogitationes, vt à Do. mino purificentur atque mudentur, indigere signauit. Siquidem manibus opera. mar, cognitiones autem ex mente, quæ caput est interioris hominis, proferuntur. Vera ergo ac perfecta purgatio est, cum Deus omnipotens non solum opera nostra munda & immaculata custodit, sed etiā prauas cogitationes à cordibus nostris san. cti Spiritus infusione repellit. Hodie Saluator terreni panis ac vini speciem in sui corporis & sanguinis sacramenta conuertit, suisque discipulis vitalis alimonie pa. bulū ministravit. Cibus enim ille veritus, quæ primus homo, intumescere superbia & gula pruriente, percepit, per vniuersa eius viscera vitiorum omnium ac morta. lis corruptionis venena diffudit. Cōtra hoc igitur letale virus antidotū à Christia. no populo sumitur, per quod spiritualis morbi pestilentia salubriter euomatur. Huius noui sacramēta virtute fermētū ilicō condēnatæ verustatis expellimus, vt de seruitute ad libertatem spiritus, & ad noua regenerationis azyma transeamus.

Est igitur tripla & veraciter Christi corpus in hostia, & sanguis in calice.

Hodie sacrum charisma conficitur, per quod in nobis omnium caelestium chari. smatum sanctificatio designatur. Hoc videlicet illud esse sacrosanctum chrisma cognoscitur, quod non modo Sacerdotes, Reges, atque Prophetas vnxit in veteri testamento, sed etiam sanctos Apostolos, Martyres, & Confessores sanctificauit in nouo. Hodie etiam nos oleo diuinæ virtutis inungimur, vt in spiritualis palæstræ certamine colluctantes, de subactis atque conuictis hostibus triumphemus.

Chrisma sacrosanctum quid designet.

De quo nimirum oleo Propheta dicit: Computrescit iugum à facie olei. Nam cum per hoc diuini chrismae sacramentum libertatis nobis spiritus redditur, ser. uitutis antiquæ iugum in putredinem necesse est redigatur. Hoc mysterium chris. matis Propheta Dauid indubitanter agnouit, cum vultus nostros in oleo exhila. randos esse cantauit. Enimverò cum mundi crimina Deus diluio quondam expi. aret effuso, futuri muneris columba similitudinem prætulit, cum oliuæ ramo pa. cem terris redditam nunciauit. Ait enim scriptura: Expectatis autem vltrà septem diebus alijs, rursùm dimisit Noë columbam ex arca. At illa venit ad eum ad vespe. ram portans ramum oliuæ virentibus folijs in ore suo. In remissione ac reuersione

Esa. 10.

Psal. 103.

Gen. 7. &